

Vlaamse Ardennen zonder hellingen

Tom Heylen

Deze zomer schotelen we u drie fietsroutes voor langs schilderachtige plekjes in Vlaanderen. Onze eerste bestemming is Oudenaarde, gezellige provinciestad door de Schelde in tweeën gedeeld. We volgen de Scheldevalleiroute, die ons na dertig kilometer weerom binnenloodst in de stad van de wandtapijten. Belangrijke tip: zorg voor voldoende eigen dorstflessers, want veel drankgelegenheden blijken onderweg niet te vinden.

HET tv-programma *Fata Morgana* bracht kerst in juni naar Oudenaarde. Gelukkig hadden we de fiets binnen handbereik en konden we aan de drukte ontkomen. Vertrekpunt van de

Scheldevalleiroute is het oude stationsgebouw van deze Oost-Vlaamse stad. De zeshoekige bordjes leiden ons door rustige straatjes naar een omhooggetilde hefbrug over de Schelde. Een prachtig zicht op de Onze-Lieve-Vrouw van Pamelekerk (zie foto) vanaf de linkerover stelt ons geduld op de proef. Enkele

minuten later betreden we de rechteroever. De kerk blijkt helaas op slot, zodat we het met de buitenzijde moeten stellen. Uit dit indrukwekkende kerkgebouw op een boogscheut van de Sint-Walburgakerk maken wij op dat de Schelde vroeger de natuurlijke grens vormde tussen Pamele en Oudenaarde. Laatstgenoemde sloopte al in 1593 zijn kleinere buur op.

De wegwijzers jagen ons het jaagpad op, een garantie dat autoverkeer ons niet langer zal hinderen. Enkele laad- en loskades maken ons diets dat de Schelde hier nog steeds economische betekenis heeft. En inderdaad, zelfs op een zaterdagmiddag blijkt het bijna file op de Bovenschelde tussen Oudenaarde en de Franse grens. Enkele kilometers lang genieten we van de rechtgetrokken stroom. Net voor Meldenaarde ontdekken we de eerste sporen van de oude kronkelende Schelde: een dode rivierarm en een bankje om van het uitzicht te genieten. Dreigende onweerswolken sporen ons aan tot enige spoed, want een schuilplaats is hier echt niet te bespeuren.

We verlaten, zoals de wegwijzers het aangeven, de Scheldebijl en peddelen het dorpje Meldenaarde, richting Sint-Martinuskerk die boven het landschap torent. Behalve de kerk valt een pastorie en de kerkhofmuur op. Veel meer is er niet te bespeuren. De tocht richting Meer verloopt nu tussen grazend vee. Aan het domein Meerse - alweer een gewezen Scheldearm - duikt eindelijk een café op. Helaas gesloten... Sneu, want het zou een ideale schuilplaats zijn geweest voor de dreigende donderkoppen. De prijslijst aan het raam doet *Oude Schelde* - zo heet de zaak - alle eer aan: 1 euro voor pils, anderhalve voor een glas Westmalle bruin.

De Ronde

De weg versmalt tot net iets meer dan fietsbreedte en we ontdekken een groen plekje aan de waterkant, ideaal voor een picknick. Althans bij betere weersomstandigheden. De weg verbreedt, is opnieuw verhard en voert ons naar de Berchemweg. Hier is het even schrikken, want op deze N8 raast het verkeer voorbij. Het bordje *Ronde van Vlaanderenroute 72 km* wijst de richting via deze nationale weg en brengt ons dus niet in verleiding deze fietsroute te kiezen.

Onze route noopt ons tot grote omzichtigheid: hier mocht echt wel een zebraapad de automobilisten waarschuwen voor overstekende fietsers. Zonder kleerscheuren dwarsen we de nationale weg en al-

weer gaat het tussen de velden. Wortelen, maïs, tarwe en bieten zullen hier later in het jaar geoogst worden. We kruisen een oude spoorwegbedding waar de rails verdwenen zijn. Misschien kondigt dit de nakende geboorte aan van een nieuwe fietsroute? En krijgt u van al dat fietsen niet genoeg, dan daagt de Eddy-Merckxroute u hier uit om bijna vijftig kilometer lang de Vlaamse bergkammen te trotseren.

We wijken niet af van onze weg en komen net op tijd aan in Berchem, een dorpje dat deel uitmaakt van de gemeente Kluisbergen. Eindelijk ontdekken we een drankgelegenheden met open deur en amper zijn we over de dorpel of het water gutst uit de hemel. De kop dampende koffie smaakt en ook hier toont de prijslijst meer dan democratische prijzen. Zodra de lucht weer opklaart, springen we opnieuw op de fiets en volgen nu de Kerkstraat door Berchem-centrum. We worden hier verplicht de Scheldebrug te nemen. Het blijkt de steilste helling van het hele parcours en overigens de eerste brug over de stroom sinds we Oudenaarde achter ons lieten. Zo verzeilen we opnieuw op de linker Schelde-oever. Amper honderd meter volgen we de drukke weg, of we worden weerom naar de dijk geleid.

Ook aan deze oever treffen we dode Scheldearmen aan, de eerste bij het dorpje Kerkhove. Ons valt meteen op dat deze oever vooral hooilanden telt, nauwelijks nog vee in de weiden of gewassen op de akkers. Een totaal andere biotoop dan de rechteroever. Afgewaaid takken op het fietspad herinneren aan het onweer van zonet. Enkele mountainbikers trotseren deze hindernissen in de tegengestelde richting. We fietsen voort, stroomafwaarts nu. Al is dat amper te merken.

Onze aandacht wordt getrokken door een kasteel aan de linkerzijde. Al gauw merken we dat het slechts restanten zijn. Een informatiebord maakt ons duidelijk dat dit Lamershof „gedurende de Wereldoorlog I en II zwaar werd beschadigd en tot overmaat van ramp in 1973 afbrandde”. Later kocht de gemeente Wortegem-Petegem het domein aan, en vandaag is het een prachtig park met restaurant-tearoom en bijbehorend terras. Grote borden maken de wandelaar duidelijk welke natuurschatten hier te bewonderen zijn. Een paar picknicktafels, uitgestrekte graslanden en enkele speeltuigen zorgen ervoor dat bij zomers weer ieder hier zijn gading vindt.

Blauwe flits

We volgen weerom de dijk van de bevaarbare Scheldebedding en bereiken de dode arm. Het Anker heet de plek. Een vogelspotter speurt met verrekijker de waterkant af. „Een enkele keer zie ik wel eens een ijsvogel”, vertrouwt hij ons toe. „Zijn typische hoge, fluitende *tjieiet* die hij tijdens de vlucht slaakt, maakt dat zijn blauwe verschijning te zien is, bij snelle reactie welteverstaan. Mits de nodige vergunningen kun je hier vissen op paling en karper, en in de ondiepere armen op snoek, rietvoorn en brasem.” De man haalt zijn verrekijker weer boven en wandelt rustig verder langs Het Anker, gretig speurend naar luchtacrobaten. De vale gier werd niet opgemerkt, daarvoor waren we een dagje te vroeg.

We volgen verder het jaagpad op de dijk en bemerken een groot golfterrein. Groen is hier dus nog jaren verzekerd, maar betreden kan enkel tegen betaling van lidgeld. De weg voert ons verder tot aan het punt waar we op de andere oever de Schelde verlieten. Enkele honderden meter verderop beveelt het zeshoekige bordje hetzelfde te doen. Van de Bovenschelde hebben we voldoende gezien. We fietsen dus landinwaarts. Aan onze linkerzijde duikt een kasteeltje op, althans dat vermoeden we. Aan de dreef die naar dit bouwwerk in volle renovatie leidt, lezen we *Gasthof Abdij van Beaulieu, Restaurant, tearoom, terras en speeltuin*. Onze nieuwsgierigheid doet ons halt houden. Het oude pand blijkt netjes opgefrist. Een grote lege ruimte met gedekte tafels en barbecue in de open haard vallen op. Het is het oude gastenkwartier dat we betreden. „De vrouw des huizes is er niet”, meldt een vriendelijke man. Dus meer komen we niet te weten. Wat verderop in de dreef zien we nog een boerderij en het ‘kasteeltje’ in heropbouw. Dan maar zonder portie geschiedenis weer op pad.

We volgen de uitgestrekte Lange-meersen. Plotseling wekt geritsel in het hoge gras onze nieuwsgierigheid. Er staat een wagen naast de weg, maar geen mens te bespeuren. We stalen onze fiets en volgen het spoor in het grasland, tot we een maaier betrapten die zich met de zeis een weg baant. „Eeuwenlang overstromde de Schelde de Lange-meersen. Dit resulteerde in een rijke kleibodem. Op de hooilanden zijn enkele typische planten te vinden zoals grote ratelaar, een felgele helmkruidachtige die hier gelukkig standgehouden heeft”, vertelt Alexander, vrijwilliger van Natuurpunt. „Nu bereid ik letterlijk de weg voor een groep die binnenkort de natuur komt bewonderen.”

Hooien en grazen

Intussen pakken de onweerswolken zich nog eens boven ons samen en worden de hemelsluizen geopend. Alexander laat ons schuilen in zijn wagen en vertelt honderduit. „Dit unieke hooilandschap wordt nu begraasd door runderen van plaatselijke boeren. Typische vogels zoals de kleine karekiet, rietgors en de veldleeuwerik broeden hier.” De lucht klaart weer op en in één ruk fietsen we naar Oudenaarde, weliswaar langs rustige wegen. Het

Ook zonder fiets de moeite waard

Oudenaarde heeft heel wat te bieden. In het stadhuis staat een waardevolle verzameling wandtapijten en zilverwerk te kijk, weliswaar enkel te bewonderen met gids. 's Weekends kunt u aansluiten bij rondleidingen om 15 of 17 uur, op andere momenten is het een kwestie van afspreken.

Voor wie meer wil weten over de wandtapijten is een bezoek aan het Huis de Lalaing in de Bourgondiëstraat 9 op de rechteroever van de Schelde een aanrader. Het huis is nu eigendom van de stad die het omvormt tot een textielcentrum. In het restauratieatelier ontdekt u de geheimen van het restaureren en conserveren van de Oudenaardse historische wandtapijten. In het weefatelier in hetzelfde huis worden trouwens nog steeds wandtapijten geweven volgens aloude technieken. Het huis van Lalaing is op weekdays geopend van 9 tot 12 uur en van 13.30 tot 16 uur. Gesloten op maandag.

Houdt u het liever bij een wandeling, dan kunt u bij de dienst voor toerisme terecht voor de historische monumentenwandeling langs een groot deel van de meer dan honderd geklasseerde bouwwerken van deze Scheldestad. De stadswandeling kost 1,50 euro. Een wandeling met gids kost u twee uur tijd plus 45 euro.

Meer informatie bij Toerisme Oost-Vlaanderen in Gent, telefoon 09/269.26.00, website www.tov.be • De toeristische dienst van Oudenaarde vindt u in het stadhuis (Markt 1) en is telefonisch bereikbaar via 055/31.72.51 of via e-mail toerisme@oudenaarde.be.

© Tom Heylen